

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson
Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus
Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 8

Tallinn, 25. veebruaril 1936

II aastakäik

SISU:

Lhk.

CONTENTS:

Page

PÕLLUMAJANDUS

Seemnevilja väljaveateid 148

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

✓ Suurtööstuse tegevus 1934 ja 1935 a 153
Lühisuundisid 157

HINNAD

Tähtsamad hinnad ja noteeringud 150

PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

Võiturg 158
Peekoniturg 160
Tapaloomade- ja lihaturg 161
Piimaturg 161
Teraviljaturg 162
Kalaturg 162

INFORMATSIOONI OSA

Eesti panga nädalaaruanne 162

VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

Tööturu seisund Saksas tööametite andmeil 163
Soome matsaviljavedu 1936. a. 164
Sulfiitselluloosi kontingent Soomele 164
Olukord viljaturul 164
Soome klaasitööstuse korraldamine 165
Kava Soome tollitariifi uuendamiseks 165
Nisu sisseveo eeskirjade muutmise 165
Sipelgamunade väljavedu 1935. a. 166
Eritampelmaks tollikviitungaile 166
Leedu panga tegevus 166
Ungari-Inglise kokkulepe maksetingimused 166
Poola-Belgia kaubanduskokkulepe 166
Kalahinnad Stockholmis 166

AGRICULTURE

Seed Crop Prospects 148

INDUSTRY AND TRADE

Activity of Large-Scale Industry in 1934 and 1935 153
Sundry Information 157

PRICES

Prices and Quotations 150

AGRICULTURAL MARKETS

Butter Market 158
Bacon Market 160
Cattle and Meat Market 161
Milk Market 161
Grain Market 162
Fish Market 162

INFORMATION PART

Eesti Pank (Bank of Estonia)—Weekly Return 162

FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION

Labour Market Conditions in Germany 163
Finnish Timber Export in 1936 164
Chemical Pulp Quota to Finland 164
Grain Market Conditions 164
Organising Finnish Glass Industry 165
Plans for New Tariffs in Finland 165
Changes in Wheat Import Prescriptions 165
Export of Ant Eggs in 1935 166
Special Stamp Duty from Custom Receipts 166
Activity of the Bank of Lithuania 166
Exchange Stipulations According to Hungarian-
English Agreement 166
Belgian-Polish Trade Agreement 166
Fish Prices in Stockholm 166

Kuukiri „Konjunktuur“

avaldab Konjunktuurinstituudi uurimistöid ja annab Konjunktuurindekseis arvulist ülevaadet majanduselu kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.
Tellimishind Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—
ühes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „ 12.— aastas, poolaastas „ 7.—

Fr. K. Kruuswaid
nõu EMK K. K. K.
Reamatuogugu

PÖLLUMAJANDUS

SEEMNEVILJA VÄLJAVAATEID. — SEED CROP PROSPECTS.

R. Tamm.

Möödunud suvi, alates juuni lõpust ja stigus olid teatavasti sademeterikkad. Vihma sadas nii palju ja nii sage, et raske oli vilja põllult kuivalt koristada. See ei jätnud avaldamata mõju tänavusele seemneviljale, kõigepealt küll seemnevilja välimusele. Kuid ka seemnete idanevust on sademed mõjutanud.

Teisest küljest aga kahjustas seemnesaake taimekasvu algul valitsevpõud, mis oli eriti tunduvas Põhja-Eestis. Põuale seltsis rootsikärbe hävitustöö peamiselt kaera- ja odrapõldudel. Rootsikärbe mõju viljasaakidele võis jälgida paiguti kogu maal. Põhja-Eestis aga sagedamini ja suuremal määral kui Lõuna-Eestis. Pealegi oli Põhja-Eestis põua tõttu viljade võrsumine takistatud, mistõttu rootsikärbe hävitustöö peases enam mõjule. Seetõttu olid seemnesaagid Põhja- ja Edela-Eestis madalamad kui mujal ja kõiguvad, näiteks, suunisil Saare- ja Harjumaal 800 kg ümber ha-lt, kuna mõnede seemnekasvatajate juures Lõuna-Eestis suunisusaagid ulatusid 1500—2000 kg-ni ha-lt. Põua ja rootsikärbe kahjustus ei olnud ühtlane üle maa. Liigsete sademete läbi aga kannatasid seemned igal pool alates kõige varasemaist heinaseemneist kuni viimaste herne- ja peediseemnepõldude niisussügisil.

Teravilja, ristikehina ja lina alal kuulub tunnustamisele ainult väike osa olevaist seemnepõldudest. Seetõttu järgnevad andmed ei tarvitse iseloomustada nende viljade seemneküsimust täies ulatuses. Küll aga valgustavad nad meie seemneküsimust ses osas, mis on olnud igal aastal müügil söödaviljana meie seemneturul. Kõrsheina-, arvatud välja timut, söödajuurvilja- ja aedviljaseemnete alal aga haaravad käesolevas avaldatud andmed kogu meie seemnetagavaru vastavail aladel.

Varase aja tõttu ei ole praegu veel kuigi palju andmeid tänavuse seemne idanevuse kohta. Seemneviljanäitus algab alles 15. märtsil, mis ajaks selguvad ka seemnete külviväärtused. Küll on aga saagid juba pakstud

ja seemned müügil valmis puhastatud ning proovid seemnevilja näitusele ära saadetud. Kokkutatunud proovide järgi võib tänavuse seemnevilja kohta teha juba mõningaid järeldusi. Samuti on selgunud näituse ülesandmislehtedest tänavuse tunnustatud seemne tagavarad.

Mõnelt poolt on avaldatud kartust, et võibolla tuleb tänavu jälle osta suurel määral seemet välismaalt, nagu 1928. a. vihmassele suvele järgneval hooajal. Seemneviljanäitusele saadetud proovid ja tagavarad näitavad, et seesuguseiks liialdatud kantuslikus ei ole põhjust. Küll ei ole tänavu seemnevilja nii ilusa välimusega, kui oleme harjunud nägema viimasel neljal-viiel aastal, kuid nii halb ta ka ei ole, et peaksime väljast vedama suurel määral sisse teravilja-, kõrsheina-, loomapeedi- ja teisi seemneid, millega meil on juba mitu aastat suudetud rahuldada siseturunõudeid. Seemne ikaldusest võib olla juttu ainult paiguti. Seesuguseile kohtadele peaks jätkuma seemet piirkondadest, kus vili kasvas parem. Võibolla oleks tänavu otstarbekas turustada kõik seemnekasvatajate juures olev tunnustatud seemnetagavara ja tellida seemnekasvatajaile tollivabalt uus originaalseeme välismaalt.

Paljude aedviljade, loomapeedi, osalt ka põldherne- ja ristikehina seemne kasvatuse osutus möödunud suve tingimusi küll äärmiselt raskeks. See võttis tahtmise paljudelt algajailt seemnekasvatajailt. Vanemad kogemustega seemnekasvatajad aga võtsid tarvitusele erakordseid ettevaatusabinõusid, mistõttu nende töötulemused olid rahuldavamad. Nii kaeti Eesti Seemnevilja Ühise Luunja ja Jõgeva seemnekasvandusi vihma vastu tundlikumate seemnete rõugud katustega, mistõttu seeme võis korralikult järele valmida. Võib öelda, et peagu kõik aedherneseme ja osalt ka põldherneseme, mis tuleb tänavu müügil kodumaalt, oli kaetud seesuguste katustega. Selliseid katuseid vajad tänavu küll kõik viljad, kuid eeskätt siiski sademeteõrnemad. Ka ristikuseemne ikalduse aastad jääksid palju harvemaiks,

kui kõik seemnekasvatatajad võtaksid tarvitu-sele seesugused katused.

Teravilja seemnepõllud vajavad vihmade tõttu erilist hoolt. Nisu tunneme kui kõige hõlpsamini kasvamaminevat vilja. Sellest võiks järeldada, et just nisu on tänavu kõige halvem. Kuid tegelikult on olukord vastupidi. Päril rahuldava välimusega ja loodetavasti ka rahuldava idanevusega nisu on tänavu küllaldaselt. Teades, et nisu on õrn taim sademete suhtes, oldi tema koristamisel tänavu erakorraliselt hoolas. Otse peaviljalise kiiruga võis näha tänavu nisu veetavat otse koristamiselt masinasse. Hakid ja rõugud tehti erakorralise hoolsusega. Erakorraline hool ei jäänud tulemusteta. Nisuseemne pooldest oleme varustatud. Kuigi nisupõlde tunnustati ligi $\frac{1}{3}$ võrra vähem kui eelmisel aastal (1935. a. tunnustati neid 192 ha, 1934. a. 268 ha), siiski on tänavuse seemneviljanäituse müügitagavarad kaks korda suuremad eelmisest aastast. Nii pakuvad seemnekasvatatajad, peamiselt E.S.Ü. seemnekasvandused ja riigimõisad, tänavu müügiks tunnustatud diamannt nisuseemet 92 000 kg eelmise aasta 45 000 kg vastu. Kitseneri lähed näituse kaudu müügile 2 200 kg. Eesti Seemnevilja Ühisus ja riigimõisad jätsid oma parema idanevusega ja puhtamad nisupartiid seemnemüügi hooajaks, ega müünud neid sügisel veskitele nagu eelmisel aastal. Nii ei ole tänavuse seemneviljanäituse andmeil kartu puudust nisuseemnest ka siis, kui nõudmine peaks suurenema. Arvatavasti oldi niusuga sama ettenägelik ja hoolas ka mujal, mispärast väga suurt nõudmist ei peaks tekkima. Kuigi nisus on tänavu enam kasvanud teri ja ilma järevalvumata tuli pekstes hiljem sortida välja rohkesti koprakuivanud teri, on nisu üldiselt rahuldav nii leiva- kui seemneviljana.

Halvem seisukord on kaera ja odraga. Kaera vastu oldi hooletum ja kaer kannatas seetõttu tänavu kõige enam. Päril laitmata välimusega kaera tänavu ei saadudki. Kõik kaeraproovid olid kannatanud vihma all, mistõttu nad olid tuhmid ja hallid. Oder on küll värvilt parem, kuid terad on kõhnad ja kerged. Sellest hoolimata on seemnekasvatatajad tunnustatud otra hoidnud müügiks suuremal määral kui eelmisel aastal.

Nii pakutakse tänavu seemneviljanäituse kaudu müügiks kõiki odrasorte kokku 60 000 kg, eelmisel aastal 32 000 kg. Riigimõisadel on tänavu tunnustatud odraseemet vähe. Nii on tänavu müügileminevast kogusest ainult 4000 kg Kehra riigimõisast, ülejäänud 56 000 kg on E.S.Ü. seemnekasvandusist. Müügile läheb 22 000 kg kuldotra, 31 000 kg Jõgeva 453 ja 6 500 kg Luunja maaotra. Tunnustatud kaerasorte pakutakse tänavu müügiks 60 000 kg eelmise aasta 88 000 kg vastu. Sellest on ca 10 000 kg Kehra varast kaera peamiselt riigimõisadest, millele lisaks Tähtvere riigimõis pakub müüa veel 10 000 kg 1934. a. lõikusest. Kehra saagrikast kaera on müüa 6000 kg, mis on peamiselt orig.-seeme Kehra riigimõisast. Kullavilja pakutakse 9000 kg ja eischmidtli lipukaera 8000 kg. E.S.Ü. Luunja seemnekasvandusest. Võitu on müügil 25 000 kg E.S.Ü. Luunja, Jõgeva ja Sandla seemnekasvandusest. Esimest korda üle hulga aja ilmub tänavu turule jälle Jõgeva roostekindlam kaer, mida pakutakse 3000 kg Jõgeva Seemnekasvandusest. On võimalik, et nõrga idanevuse tõttu mõned partiid langevad näitusest hiljem välja ja tagavarad vähenevad. Halva välimuse kõrval on tänavune teravilja ka väga kerge kaaluga, eriti kõlused tunduvad kaer ja oder, hoolimata sellest, et neid on tublisti sortitud.

Põldhernes äpardus sademete tõttu tänavu väga laialdaselt. Tihti võis saada ainult oma seemet ja sedagi käsitsi korjates. Viimad pikendasid ka hernekasvu, mistõttu hilisema valmimisega condordia hernel oli eriti raske saada korralikult kätte. Kuid ka varane ekspress riknes vihma tõttu. Nii on ekspress-hernel tänavu näitusele ainult kolmelt seemnekasvatatajalt seemnetagavaraga kokku umbes 3100 kg. Eelmisel aastal esines ekspress-hernega 12 seemnekasvatatajat 28 000 kg suuruse seemnetagavaraga. Concordiat on tänavu näitusele müüa ainult vähe üle 1200 kg kolmelt seemnekasvatatajalt eelmise aasta 7200 kg vastu samuti kolmelt seemnekasvatatajalt. Möödunud aastal aga jäi palju hernel müümata, mis tänavu leiab turu nii seemne- kui söögihernena.

Linaseemne hulgas on tänavu rohkesti vihmast rikutud seemneid, mistõttu

seemnekasvatatajaist saatsid näitusele seemet õige vähesed, kuigi seemnepõlde tunnustati möödunud suvel laialdasemalt kui kunagi varem. Väikesel määral, ca 400 kg, tuleb näitusele müügilile ka kanepiseemet.

Ristikuseeme on meil suurimaks heinaseemne kaubanduslikuks artiklikuks. Raske on aga määrata täpsamalt meie ristikuseemne müügiksminevat tarvidust, sest palju seemet käib kohapeal käest kätte. Arvestades kogust, mis tavaliselt turustatakse seemne-ärde kaudu, võiks oletada meie tänavust punaseristikuseemne tarvidust müügiks 120 000 kg. Osa sellest katab möödunud aasta ülejääk, osa loodetakse osta kokku siseturult. Arvestades aga ristikuseemnekasvatuse raskusi möödunud aastal võib oletada, et kodumaalt ei saa kokku tänavu vajalikku kogust. Kuid ka väljast on raske saada seemet. Meie harilik ristikuseemne varustaja Läti ostab tänavu ise punaseristikuseemne Leedust. Rootsist on võimalik seda saada, kuid sealne seeme, olgugi kõrge kvaliteediga, on hinnalt kallid. Nii on praegu veel raske öelda, milliseks kujuneb seisund tänavu punaseristikuseemnega. Kindel on, et seemet tuleb väljast tuua sisse. Kodumaalt päritolev ristikuseemne omab tänavu täiesti vihmade aasta värvi. Seemne hulgas on palju pruuni kiprunud seemet, mille idanevus on kahtlane. Paremaid, mõningaid isegi täiesti laitmata proove, on Lääne-Eestist ja saartelt. Kõik ülesandmislehed ei ole veel saadetud, mispärast seemnetagavarad on veel selgumata. Esialgsete andmete järgi tuleb tänavu seemneviljanäituse kaudu müügilile umb. 1500—2000 kg punase-, 2500—3000 kg rootsi- ja 800 kg valgeristikuseemet. Pealeselle mõni tuhat kg kodumaalt kokkuostetud punase- ja rootsiristikuseemet seemnekauba osakonnas. Paiguti hävitas vihm ristikuseemnesaagi täiesti. Kus saadigi seemneheina vedada sisse enamvähem kuivalt, on seeme ikkagi halvema välimusega kui möödunud aastal, mispärast ostjal tuleb olla ettevaatlik seemne idanemise küsimuses.

Rootsiristikuseemne tarvitus on meil alati olnud väga kõikum. Möödunud aastal turustati seemneäride kaudu ca 6000—8000 kg, mõnel aastal varemalt aga ka 20 000 kg. Tänavu müügikoletatav seemnetarvidus arvatakse rootsiristikul umbes 15 000 kg, mis

loodetakse katta möödunud aasta ülejääkidega ja siseturult kokkuostetava seemnega. Kuna aga rootsiristiku hind on tänavu langenud, võib seemet minna rohkem ka punaseristiku arvel. Valgeristikuseemne tarvitust arvatakse olevat 1500 kg, mis kaetakse arvatavasti kodumaise seemnega, möödunud aasta ülejääkidega ja väiksemal määral ka välismaalt tellitava seemnega.

Kõrsheinaseemned on tänavu samuti kannatanud vihma all. Kõrsheinaseemnevihud säilivad tänavu rõukudes paremini kui hakkides. Hakkid ei jõudnud vihmaoogude vahel kuivada ja vihud seest läksid hallitama. Rõugu redelitele laotatult aga olid vihkude ladvad vihma eest kaitstud, mistõttu sealt saadi paremat seemet. Üldiselt ei ole ka kõrsheinaseemne välimus tänavu kuigi ilus. Seemned on ilmselt vihmast rikutud ja paljud proovid omavad läpastunud lõhna. Esijoones tulebki hinnata kõrsheinaseemne väärtust tänavu lõhna järgi. Kõrsheinaseemne naguni hallile välimusele ei ole sademed jätnud nii silmatorkavaid jälgi kui, näit. teraviljaseemneile. Sademeist tingitud pisut tuhmim ja luitunud välimus on märgatav alles harjunud silmale. Hinnates seemet lõhna järgi reedab aga läpastunud lõhn seemne vea kergesti. Lõhn saab kergesti märgatavaks siis, kui seemnele hingata suust sooja niisket õhku. Läpastunud lõhnaga seemned on kahtlase idanevusega. Timuti-seemnel on juba välimuse järgi vihmast tingitud vead kergesti märgatavad. Harilikult heledavärviline timutiseemne kest muutub vihmast rikutult tumedavärviliseks, määrdunuks, mistõttu esimesel pilgul näib, nagu sisaldaks seeme rohkesti söklata seemneid. Teisel kõrsheinaseemnetel aga on viharikked silmale raskemini märgatavad, mispärast neid tuleb hinnata lõhna järgi. Suuremal osal kõrsheinaliikidel on tänavu seemnetagavarad suuremad kui eelmisel aastal. Kuna kõrsheinaseemnepõllud kuuluvad peagu kõik tunnustamisele, vastavad järgnevad andmed ühtlasi ka kogu meie kõrsheinaseemne tagavaradele, millest väljaspool ei ole nimetamisväärseid seemnetagavaru. Erandiks on timutiseeme, mida peale tunnustatud seemne võetakse kaunis suurel määral ka harilikudelt põlheinaväljadelt ja põldheinale järgneva rukki seest. Kui palju tunnustatud

seemnetest sademete rikete tõttu näitusele välja langevad ei ole veel teada. Esiagsete andmete järgi on tänavused tunnustatud kõrshheinaseemne tagavarad suuremal osal liikidel küllaldased meie seemneviljaturu varustamiseks. Tunnustatud timutiseemne tagavaru on eelmise aasta ulatuses ca 9600 kg, mis on peamiselt Jõgeva 54. Sellest on 3800 kg meie suurimalt timutiseemnekasvatajalt E.S.Ü. Jõgeva seemnekasvanduselt. Ülejäänud osa koosneb väiksemaid partiidest kokku 18 seemnekasvatajalt. Kohalikkude timutiseemnet ei esine tänavu näitusel üldse. Kuuldavasti pakutavat aga kohalikkude, hariikkude talu timutiseemnet tänavu õige rohke arvul. Kogu müügileminevast timutiseemnest, mis on ca 30 000 kg, moodustab tunnustatud seemne seega ligi ühe kolmandiku. Timutiseemne ostmisega on ärid tänavu tagasihoidlikud. Möödunud aastal jäi seemet õige palju müümata. Lähimüük osutus aga õige väikeseks, mispärast uusi tagavarasid ei soetatud enne, kui vanad hakkavad vähenema.

Pärisaruheinaseemnet pakutakse tänavu tunnustatud põldudele üksi 10 100 kg eelmise aasta 4500 kg vastu. Eelmisel aastal aga läks müügile ka suuri ülejääke eelmisest lõikusist. Kui ei ole näha ette suurenevat nõudmist pärisaruheinaseemne järele, viimasel ajal tehtud maaparanduste arvel, siis on oletatav seemnetarvidus — 10 000 kg — kaetud tunnustatud seemnega. Keraheinaseemnet läheb meil igal aastal 3500—4000 kg. Umbes sama suur on ka möödunud aasta lõikusest saadud tunnustatud keraheinaseemne tagavara ja nimelt 3800 kg eelmise aasta 1069 kg vastu. Seega on keraheinaseemne tagavara tänavu kolmekordne, võrreldes eelmise aastaga. Keraheinaseemnet on senini ikka väikesel arvul toodud sisse. Tänavu selleks ei ole enam vajadust.

Aasnurmiku- ja hilisnurmikuseemnet on tänavu tunduvalt enam kui eelmisel aastal. Et aga ka hinnad langenud, võib loota suurenevat nõudmist, mispärast ka tänavu need seemned lõpevad arvatavasti. Mõni aasta tagasi ulatus aasnurmikuseemne tagavara üle 2000 kg, müügitarvidus oli ca 1000 kg. Möödunud aasta lõikusest saadi aasnurmikuseemnet 800 kg, millest umbes 600 kg on esitatud näitusel, eelmisel aastal

350 kg. Kuuldavasti on tänavu tellitud mõnisada kg aasnurmikuseemnet ka välismaalt. Põllumehed nõudku ja ostku aga kindlasti ainult kodumaist seemnet, sest välismaine on meie oludes kahtlase väärtusega. Hilisnurmikuseemnet on tänavu müügiks 600 kg, millest suurem ei ole olnud ka seemnete läbimüük seniseil kogemusel. Suuremaid partiid sid hilisnurmiku- ja aasnurmikuseemnest on loota alles tuleval aastal, kui saadakse lõikus 1935. a. külvatud suuremaid põldudest.

Punase aruheinaseemne tagavara on tänavu väike, ainult 730 kg, mis kõik on esitatud näitusel. Eelmise aasta saak oli 2700 kg. Siseturutarvidus on aga kõikumud 600—700 kg ümber. Juba paar viimast aastat kestnud punase aruheinaseemne ekspordi võimalus lahendas pinevuse punase aruheinaseemne turul. Aasta-aastalt oli jäänud müümata ikka suuremad tagavarad, kuni möödunud talveks tagavara oli suurenenud 5000 kg. Tänavuseks on kõik ülearused tagavarad eksporditud ja seemet jätkub siseturutarviduseks.

Ohtetuluste seemnet on tänavu müügil 850 kg, eelmisel aastal 1 264 kg. Müügiksminev seemnekogus aga on kõikumud 200—500 kg vahel. Nii tuleb ka tänavu ohtetulusteseemnest arvatavasti ülejääke, mida tuleb paikkuda mujale.

Aasrebasesabaseemnet on samuti tarvitatud võrdlemisi vähe. Lähimüük on kõikumud 200—500 kg vahel. Senini, kui aasrebasesabaseemnet kasvatati kodumaal, jäi seemnet ikka üle. Nende ülejääkide välja veoks avanes võimalus möödunud aastal. Kuna aga uusi seemnepõlde ei olnud külvatud, ei tule aasrebasesabaseemnet tänavu kodumaalt müügile.

Üle mitne aasta on tänavu jälle müügil kodumaal aretatud ja kasvatatud inglise raiheinaseemnet, mida saadi möödunud aasta lõikusest 460 kg. Inglise raiheinaseemne tarvitus on aga meil võrdlemisi suur — 700—1000 kg, mis läheb peamiselt ilumurudesse. Selleks on igal aastal seemnet välismaalt toodud sisse ja tuuakse ka tänavu mõnisada kg.

Meie seemnetarvitaaja seisukohalt vähemtähtsast heinataimede seemneist on tänavu müügil beckmannia seemnet 127 kg ja kaste-

heinaseemet 195 kg. Nende tarvitus on koguni väike — ca 50 kg.

Söödajuurviljaseemneid on tänavusel seemneturul samasugusel kogusel kui möödunud aastal. Nii pakutakse kõikide söödajuurviljade tunnustatud seemet tänavu seemnekasvatajate poolt müügiks ümmarguselt 23 600 kg, eelmisel aastal 23 300 kg. Arvatav seemnetarvidus müügiks aga on umbes 34 000 kg. Puudujääk on peamiselt söödanaeri ja söödakaali, väiksemal määral ka söödaporgandi arvel.

Söödapeediseemet jätkub turu nõuete rahuldamiseks. Kuigi söödapeedile ei olnud sademeterikas suvi soodus ja saagid olid poole väiksemad kui eelmisel aastal, on kasvupinna suurenemise tõttu müügiksminev söödapeediseemne tagavara tänavu ainult pisut väiksem eelmise aasta tagavarast. Nii pakutakse tänavu söödapeediseemet kõikide seemnekasvatajate poolt 20 700 kg, eelmisel aastal 21 050 kg, kusjuures seemnetarvitus umb. 20 000 kg — on kaetud täielikult kodumaise seemnega.

Söödanaeri, peamiselt östersundomi seemet on tänavu müügiks 2400 kg, eelmisel aastal 17 777 kg. Meie turg aga tarvitab söödanaeriseemet umb. 11 000 kg, seega on söödanaeriseemne kasvatuse laiendamiseks veel häid võimalusi. Kõige enam nõuab meie turg östersundomi seemet, umbes 6 500 kg. Östersundomile järgneb bortfeldi 4 000 kg. Teisi sorte — tankaid, greystone, eesti naeris ja münchen kokku 500 kg. Kodumaa seemnekasvatajad toodavad sellest östersundomi ligi 1 500 kg, bortfeldi 250 kg ja teisi sorte kokku 600 kg.

Söödakaali bangholmi seemet on tänavu müügiks 600 kg, eelmisel aastal 500 kg. Oletatav seemnetarvidus on aga 2 000 kg. Söödakaal annab hea seemnesaagi tavaliselt just vihmasel suvel. Nii saadigi möödunud aastal Putkastes rekordne söödakaaliseemnesaak — 1 141 kg ha-it. Väiksemal määral, 195 kg, pakutakse müügiks ka söödaporgandi- ja nimelt championi-seemet. Söödaporgandiseemet aga vajatakse 1200 kg. Valdav osa söödajuurviljaseemneist — 22 300 kg — tuleb müügile Eesti Seemnevilja Ühise seemnekasvandusist.

Aedviljaseemne kasvatusele

valmistas vihmane suvi suuri raskusi. Oli võimatu, näit., saada turgioaseemet Jogeval ja Luunjas, kus äparuusid suuremad turgioaseemnepoidud. Kaks nappusele saadetud turgioaseemneproovi 500 kg seemnetagavaraga on kasvanud, üks Sandlas Saaremaal, teine Keilas Nüitvaljal. Aedhernesest on halbade kasvutingimuste tõttu tänavu kodumaalt ilmunud vähem müügile kui eelmisel aastal. Tänavu on müügiks koiki aedhernesorte kokku 3 470 kg, eelmisel aastal 4 462 kg. Aedherneseseemne oletatav tarvitus on aga 2900—3000 kg. Kuna ka eelmisest aastast jäi tänavuseks ülejääke, tuleb arvestada ka tänavu aedherne ülejääki, mis arvatakse ulatuvat kuuni 2500 kg. Kõige rohkem kasvatatakse meil non plus ultra hernesest, mille seemet on möödunud aasta lõikusest tunnustatud põldudel 2 012 kg. Oletatav turutarvitus aga on 1000 kg. Teisi aedhernesorte on möödunud aasta lõikusest näituse andmeil 1 456 kg. Oletatav tarvitus müügiks 1 500 kg. Kuna aga turule lähuvad ka ülejäägid eelmisest aastast, mil hernekasv oli hea, tuleb arvestada ülejääke ka teistest aedhernesortidest. Möödunud aastal võidi juba ekspordida 1 000 kg non plus ultra hernesest. Arvatavasti leitakse ka tänavusile ülejääkidele müügivõimalusi väliturul. Aedhernesemnet kasvatavad E.S.Ü. kõrval väiksemal hulgal ka mõned väiksemad seemnekasvatajad. Teised aedviljaseemned on aga kõik kasvatatud E.S.Ü. seemnekasvandusis. Neist on müügiks söögijuurviljadest kaali, porgandi- ja peediseemet 480 kg, eelmisel aastal 375 kg. Tarvitus aga nende seemnete järele oleks — peeti 850 kg, porgandit 1 100 kg ja kaalikat 300 kg — kokku 2 250 kg. Hõlpsam neist on kasvatada kaaliseemet, mida kasvatataksegi tarviduse ulatuses 375 kg. Teiste kasvatamisel aga on meil kliimalisi raskusi, mispärast seemet tuleb tuua väljast. Teistest aedviljadest kasvatatakse meil peakapsaseemet, müügitagavaraga möödunud aasta lõikusest 177 kg, eelmisel aastal 304 kg, turutarvitus ulatub 400 kg. Siguri-seemet tuleb müügile möödunud aasta lõikusest 600 kg, tarvitus 500 kg, seega 100 kg ülejääki. Turutarvitus katavad ka üksikud spinatisordid, mida on möödunud aasta lõikusest kokku 193 kg. Kogu spinatiseemnetarvitus kõikidest sortidest on aga 240 kg.

Mustjuureseemet on külluses, möödunud a. lõikusest 120 kg, turul aga müüakse läbi kõigest 20 kg. Võrreldes eelmise aastaga on aedviljaseemnekasvatuse hoolimata raskest aastast enamasti suurenenud. Suure-

mal kogusel on tänavusel näitusel kõõmne-seemet — 5260 kg ja tänavu esimest korda ka saiamooniseemet 145 kg, mis aga seemnena arvesse ei tule, kuna neid kasvatatakse tööstuslikuks otstarbeks.

TOOSTUS JA KAUBANDUS

SUURTÖÖSTUSE TEGEVUS 1934. ja 1935. a.

ACTIVITY OF LARGE-SCALE INDUSTRY IN 1934 AND 1935.

P. Semper.

Suurtööstuse tegevuse kohta 1934. a. on kasutada tööstusandmete põhjal tehtud lõplikud kokkuvõttearvud; 1935. a. kohta vastavad täielikumad andmed aga veel puuduvad. Esialgse pildi saamiseks suurtööstuse üldise tegevusmäära ja tähtsamate rühmade tegevuse kohta on Konjunktuurinstituudil kasutada ettevõtete igakuisi teateid töötajate arvu, tehtud töötundide ja tähtsamate toodete valmistamise kohta; hilisemad, lõplikud andmed võivad tuua kokkuvõtteisse väiksemaid muudatusi, kuid üldpilt ei muutu siiski kuigi suurel määral.

1934. ja 1935. a. olid suurtööstusele elava tegevusega aastaiaks. Töötajate arv jäi 1934. a. vaid ca 5% võrra väiksemaks 1929. a. arvust, 1935. a. arv ületab aga umbes sama %-di võrra 1929. a. kui senise kõrgeima seisuga aasta. Tehtud töötundide arv osutub 1934. a. väiksemaks 1929. a. arvust ca 8% ja 1935. a. arv suuremaks ca 1% võrra. Ebaühtlus töötanud isikute ja tehtud töötundide liikumises tuleb peamiselt sellest, et tööliste tööpäev 1929. a. oli pikem kui 1934/35. a. Tööpäev oli 1929. a. keskmiselt 8,4 ja 1935. a. ca 8 tundi pikk.

	Töötajate arv suurtööstuses Number of Persons Employed	Tööliste töötundide arv (tuhandis) Number of Man- hours Worked (in 1000).
1935	32 482	61 990
1934	29 208	56 460
1933	25 299	46 192
1932	24 876	44 423
1931	27 268	51 149
1930	29 904	59 658
1929	30 885	61 069

Tegevuse elavnemine suurtööstuses kahel viimasel aastal oli äärmiselt kiireloomuline;

töötajate aastane juurdekasv mõlemal aastal võrdus ca 4 tuh. isikuga. 1934. a. jooksul juurdetulnud töötajast siirdus ca 2-kolmandikku eksport- ja 1-kolmandik siseturukaupade valmistamisele. 1935. a. suurenesid eksportkaupu valmistavad alad veel vaid mõnesaja isiku võrra, enamik juurdetulnud isikuid aga läks siseturгу varustavale tööstusaladele. Kogusummas jäi eksportalade tegevus veidi väiksemaks kõrgeisu a. tasemest, siseturгу varustav osa aga jõudis ületada viimase töötajate arvu järgi ca 2—3 tuh. isiku võrra, millest võib teha järelduse, et tarvitajaskonna ostujõud oli 1935. a. kõrge. Juba 5 a. kestis väliskaubanduses järgimööda väljaveo ülekaal, ning kaupu veeti enam välja kui sisse 1931.—1935. a. kokku 47,2 milj. kr. väärtuses; kaupade sissevedu muutus seejuures otstarbekamaks, kuna sisseveo koostises suurenes toor- ja poolvalmis- saaduste osatähtsus; raha üldine väljavool oli piiratud valuutakitsenduste tõttu; peale selle oli vähenenud laenu kogusumma ja laenuprotsendi määrad olid tunduvalt madalamad kui varem, millised asjaolud pidid andma suurt tõusu rahva ostujõus, mis ilmneki tööstuse suurenenud tegevuses 1935. a. Saavutatud kõrgemat taset siseturütööstuse tegevuses võib lugeda püsivamaks, kuna ta põhineb terveil alusel; ka tööstuse välisuru osas ei ole põhjust karta lähemal ajal tagasiminekut, kuna üldine majanduslik olukord kannab paranemise tunnuseid.

Üksikute tööstusrühmade järgi kujunes suurtööstuse tegevus eelmaintud andmete valgustusel 1934. ja 1935. a. järgnevalt:

Murrud ja kaevandused. Põlevikvi-kaevanduste toodang oli mõlemal vaat-

luseloleval a. ca 100 tuh. tn võrra kõrgem kui eelnevail a., mis olenes suurenenud tegevusest õlide tootmise ajal. Põlevkivi toodeti 1935. a. 604 tuh. tn, 1934. a. 589 tuh. tn. Õlivabrikuis valmistati toorõli 1935. a. 46 918 tn, 1934. a. 46 887 tn, millest saadi bensiini 1935. a. 6 012 tn, 1934. a. 5 889 tn, ja peale selle rida muid õlisid, bituumenit ja muud, millede kohta kokkuvõtted puuduvad. Tegevuses õlide ajamisel oli 3 ettevõtet (Riigi Põlevkivitööstus, a.-s. „Kiviõli“ ja „New Consolidated Gold Fields, L-tä“), kusjuures vabrikud töötasid täiel määral. Praegu on kahel esimesel ettevõttel pooleli õlivabrikute lajendamistööd, mis jõuavad kavade järgi lõpule juba käesoleva a. I poolel, mil on oodata kaevanduste ja õlivabrikute tegevuses tunduvat tõusu. Ka rootslaste rühmale kuuluv ettevõte „Eesti Õlikonsortium“, mis viimasel ajal seisib, on praegu tegevuses ettevalmistustöödega tööleasumiseks lähemal ajal.

Põlevkivikaevanduste ja õlivabrikute toodang (tonnides)

Production of Oil Shale Mines and Oil Distilleries (in 1000 Tns).

	Põlevkivi Oil Shale	Toorõli Crude Oil	Bensiin Benzin
1935 ¹⁾	604 000	46 918	6 012
1934	589 958	46 877	5 889
1933	499 908	37 617	4 992
1932	501 801	36 595	4 209
1931	499 405	17 059	1 239
1930	497 955	10 006	384

Põlevkivisaadustest veeti välja 1935. a. bensiini 1 753 tn 498 tuh. kr. väärtuses ja mitmesuguseid õlisid, bituumenit ja muud 16 726 tn, 816 tuh. kr. väärtuses. Väljavedu oli 1934. a.: bensiin 2 073 tn 686 tuh. kr. ja muud saadused 14 255 tn 709 kr. väärtuses.

Turbatööstuses tehti 1935. a. kokku 1 151 tuh. töötundi 1 173 tuh. vastu eelmisel a. Hooaja teine pool oli vihmane ja takistas turbakuivatamist. Riigi Turbatööstuse andmeil jõuti ca $\frac{2}{3}$ toodangust panna kokku kuival ajal, kuna $\frac{1}{3}$ väiksemal või suuremal määral kannatas vihma all, kusjuures ca 15% valmistatud turba turustamisest tuli jätta seetõttu järgnevaks tegevusaastaks. Riigi Ellamaa ja Aruküla turbatööstuses valmistati 1935. a. 96,4 tuh. m³ presstur-

vast, 105,8 tuh. m³ vastu eelmisel a.; eraetevõtete toodangu kohta 1935. a. puuduvad veel andmed. Pressturbatarvitus näitab tõusutendentsi ja turbatagavarad on juba lõpukorral; praegu on Tallinnas mitügil ainult veel Kreenholmi tööstuse turvast. Alusturba tootmisele oli hooaeg halb, kuna alusturvas suure hügrooskoopsuse tõttu on tunde-lik vihmade vastu palju suuremal määral kui pressturvas. Möödunud aastal tehti mitmeid järelepärimisi P.-A. Ühendriikidest alusturba ostuvõimaluste kohta Eestist suuremal määral. Sphagnumsambla antiseptilised omadused, suur niiskuse ja gaaside sisseimemisevõime jne. teevad teda kasustamiskõlblikuks mitmesuguseks otstarbeks (kodumajapidamises, sanitaarasjanduses jne.; tema valmistamine — lõikamine ja kuivatamine — toimub peamiselt käsitsi ja Eestil kui madala palgatasega maal võiks olla eeldusi selle kauba valmistamiseks väljaveo otstarbel.

Mineraalide töötlemise rühmas suurenes tehtud töötundide arv 2 480 tuh-lt 1934. a. 2 912 tuh-le vaatluseloleval a. Tsemenditööstuses valmistati klinkrit 222 tuh. tünni eelmise a. 156 tuh. tünni vastu. Kuna tsemendi väljavedu seejuures vähenes, on oletavasti suurenenud siseturvarvitus. Tsemendi väljavedu võrdus 1935. a. 558 tn-ga 5 708 tn vastu eelmisel aastal. Tsemenditarvitus võrdus siseturul eelmistel a. 27—28 tuh. br. tn-ga.

Klaasivabrikud olid mõlemal vaatluseloleval a. intensiivses tegevuses. 1935. a. töötas klaasivabrikuis 593 ja 1934. a. 513 isikut, sellest tahvelklaasi valmistamise ajal vastavalt 215 ja 192 isikut. Tahvelklaas läheb suuremas osas väljaveoks; väljavedu ulatus 1935. a. 614 tuh. kr-le. ja 759 tuh. kr-le 1934. a. Õnesklaasitoodang, arvatud välja väiksemad saadetised Leetu, Egiptusse ja Soome, mahutati siseturule. J. Lorupi klaasivabrikul on väljavaateid väljaveo suu- rendamiseks 1936. aastaks, kusjuures arvesse tuleks arvatavasti ka Rootsi turg.

Telliskivitehaseis valmistati 1934. a. 5,9 milj. tk. savi-, 2,0 milj. tk. sillikaat- ja 1,4 milj. tk. põlevkivituhakive. Tehtud töötundide järgi suurenes 1935. a. kõigi kolme liigi telliskivide toodang. Töötunde tehti tellis-

¹⁾ Esialgsed andmed.

kivi- ja muude savikaupade valmistamise alal 1934. a. üldse 570 tuh., ja 1935. a. 692 tuh., mis näitab tõusu ca 20% võrra. Ka lubjatehaste tegevuse kohta võib töötundide arvu põhjal märkida suurenemist eelmiste a. võrreldes. Tsemendi, telliskivide ja lubja suurenenud tootmise põhjal võib arvata, et ehitustegevus oli 1935. a. üldiselt elav.

Metallitööstuse rühmas oli kõrgem töötajate arv 1924. a. ja 1925. a. ning ulatus 4,5—5,0 tuh. isikule; hiljem, tööde ärajäämisel väljaspoolt arvud vähenesid ja kõikusid normaalselt 3,5—4,0 tuh. isiku piires; kriisiajal töötajate arv langes 3,1 tuh-le. 1935. a. oli metallitehastes tegevuses võrdlemisi kõrge töötajate arv — 4187; 1934. a. võrdus töötajate arv 3510. Üksikute metallitööstuse allrühmade järgi suurenes töötajate arv kõige enam masinaehitus- ja metallitehastes — 1235-lt 1934. a. 1613-le 1935. a.; ka teistel aladel suurenesid arvud; nii tõusis töötajate arv raudteetehaseis 1168-lt 1221-le, laevatehaseis 428-lt 559-le, telefonivabrikus 117-lt 160-le, alumiiniumkaupade tehases 38-lt 95-le jne. Töötundide arv suurenes üldse 1,7 milj. võrra, tõustes 6,7 milj.-lt 1934. a. 8,4 milj.-le vaatluseloleval aastal.

Keemiatööstuse rühmas on kummi- ja kunstsarvetehased näidanud senini pidevat kasvu. Esimeses tõusis töötajate arv 211-le 175-lt 1934. a., ning teises 228-le 176-lt eelmisel a. Tuletilkutööstuse toodang suurenes 1935. a. võrreldes eelmisega, kuid jäi üldiselt madalale tasemele. Võrreldes varematega a. on läinud tagasi nii tuletilkkude sisemaine tarvitus kui ka väljavedu. Tuletilkke valmistati 1935. a. 52,5 milj. toosi, 1934. a. 36,6 ja 1933. a. 54,7 milj. toosi. Tegevuses oli ainult a.-s. „Eesti Tuletilkumonopoli“ Viljandi vabrik. Keemiatehaste tegevus oli mitmesuguste kosmeetika-, parfümeeria- ja majapidamistarvete valmistamise alal enam-vähem tavalisel kõrgusel. Veidi suurem kui eelmisel a. oli linaõli- ja värnit-savabrikute töötundide arv. Puudestilleerimise ja selle saaduste töötlemise tehas „Eesti Destillaat“ töötas keskmiselt 48 töötajaga 1935. a. 32 vastu eelmisel aastal. Tehas valmistab puupipritust, atsetooni, äädikahapupulupja, amüülalkoholi j.m. Äädikahapu-

lupja veeti äädika valmistamiseks varemalt a. sisse välismaalt.

Nahatööstuse rühmas tuli 1934. a. arvestusele 9 toornaaha töötlemisettevõtet, kokku keskmiselt 369 töötajaga. 1935. a. tõusis töötajate arv tähendatud 9 ettevõttes 404-le, s. o. ca 10% võrra. Tegevuse suurenemise tagajärjel tuli 1935. a. suurtööstuse nimekirjadesse kanda kesktööstusest 2 toornaaha töötlemis- ja 2 nahakaupade valmistamise ettevõtet; töötajate arv rühmas tõusis selle tagajärjel tunduvalt kõrgemale, kui ta oli normaaltegevusega aastail senini.

Ettevõtete arv ja tööjõud tekstiiltööstuses.

Number of Enterprises and Number of Persons Employed by Textile Industry.

	1935		1934	
	Ettevõtete arv No. of Enterprises	Töötajate arv No. of Persons Employed.	Ettevõtete arv No. of Enterprises	Töötajate arv No. of Persons Employed.
Puuvillavabrikud	3	3 871	3	3 326
Puuvillariide töötlemine		373		358
Kalevivabrikud	3	1 656	3	1 456
Villatööstus	7	400	4	154
Puuvilla- ning kunstiidriide kudum- ja trikootaätööstus	18	2 066	9	1 698
Linaketrus- ja kudumistööstus	6	1 886	6	1 742
Kõia-, nõõri- ja võrgutööstus	4	185	4	150
Riidevärvimistööstus	5	208	4	184
Muud	5	115	2	81
Kokku	46	10 760	36	9 179

Tekstiiltööstus on suurimaid rühmi ning tema osatähtsus ulatub 1/3 lähedale kogu suurtööstusest tööjõu kasutamise seisukohalt. Rühma sisemine ilme on aastate jooksul muutunud võrdlemisi palju, kuna üksikud allrühmad arenesid erinevalt. Varemalt aastail olid kandvamaiks allrühmadeks puuvillatöötlemine, kalevitööstus, linaketrus- ja kudumistööstus; vabrikud valmistasid lihtsamaid riidesorte ja lõnga, sellest puuvilla- ja linatööstus peamiselt väljaveoks. Moenõuete kasvamise ja sisseveo piiramise tagajärjel arenes välja siseturu mitmelkesiseid nõudeid rahuldav tööstus igasuguste meeste ja naiste riidesortide ja tekstiilpudukaupade valmistamise alal. Tekkis juurde rida uusi ettevõtteid ning osa seniseid täien-

das seadiseid ja suurendas valmistatavate ridesortide nimekirja. Tekstiiltööstuse toodangu mitmekesistamine siseturukaupade osas kestis kuni kõige viimase ajani.

Võrreldes eelmise a. näitavad tunduvat suhtelist kasvu puuvilla- ning kunstiidriide kudumisvabrikud ja villatöötlemisettevõtted. Esimesse rühma kuulus 1935. a. 13 ettevõtet 2 028 töötajaga; nende hulgas oli 3 ettevõtet 300—500 töötajaga, 4 ettevõtet 100—200 töötajaga ja 6 ettevõtet 20—50 töötajaga. Umbes pooled ettevõtteist on asutatud peale 1930. a. ning kuuluvad väiksemate liiki. Vabrikud tootsid 1934. a. puuvillast-, kunstiid-, siid- ja villast riiet umbes 4,8 milj. kr. väärtuses, sukki ja sokke 0,7 milj. kr. ja mitmesuguseid muid kaupu — pesu, pitse, paelu jm. — 1,2 milj. kr. väärtuses; 1935. a. kohta puuduvad senini toodangu kokkuvõtted. Villatööstuse rühmas eelmisel a. tekkinud juurde suurem ettevõtte Tallinnas ca 200 tööliste ja teine väiksem ca 50 töötajaga; nende tegevuse kohta puuduvad veel lähemad andmed. Kogusummas tõusis tehtud töötundide arv tekstiiltööstuses 18,3 milj-ilt 1934. a. 21,1 milj-ile 1935. a. ehk 15%.

Puutööstuse rühmas oli saeveskite tegevus erakorraliselt kõrge 1934. a. 1935. a. tõmbus tegevus taas tagasi ligikaudu normaalraamidesse; tehtud töötundide arv jäi siiski veel ca 7% võrra kõrgemale 1927—31. a. keskmisest. Töötunde tehti 1935. a. 4,2 milj., 1934. a. 5,9 milj., 1927—31. a. keskmiselt 3,9 milj. Saetud materjale — laudu, planke ja kastilaudu veeti välja 1935. a. 48 tuh. std 77 tuh. std vastu eelmisel aastal.

Vineeritoodang, mis kriisiaastail läks tunduvalt tagasi, tõusis märgatavalt kahel viimasel a. Toodanguindeks oli 1927—31. a. keskmise baasil 1935. a. 109,2, 1934. a. 94,4, 1932. a. 69,9. Vineerkaupu — vineerplaate, kastilaudu ja toolipõhju veeti välja 1935. a. 17,4 tuh. tn 3 876 tuh. kr. väärtuses, 1934. a. 14,8 tuh. tn 3 231 tuh. kr. väärtuses.

Paberitööstus töötas 1934. a. ja 1935. a. täie koormisega. Sulfiittselluloosi valmistati 1935. a. ca 70 tuh. tn, s. o. nagu eelmiselgi a. Mehaanilist puumassi toodeti ca 16 tuh. tn (1934. a. 15 412 tn) ja paberit 18 300 tn, 17 510 tn vastu eelmisel a. Paberitööstus

toodab viimastel a. peamise kaubana tselluloosi; kuni 1927. a., mil ehitati Põhja Paberi- ja Puupapivabrikute o.-ü. suurem tselluloosivabrik, oli tootmise peaarh paberil. Viimase toodang ulatus 38 370 tn-le 1925. aastal.

Paberivabrikute toodang (tonnides).

Production of Paper Factories (in Tns).

	Tselluloos Cellulose	Puumass Woodpulp	Paber Paper
1935 ¹⁾	70 000	16 000	18 300
1934	70 551	15 412	17 510
1933	65 428	12 502	14 872
1932	60 914	15 110	14 035
1927	25 832	19 553	34 712
1925	16 268	18 920	38 370

Paberitööstest veeti välja 1935. a.: tselluloosi 7 924 tuh. kr. väärtuses, puumassi 528 tuh. kr. ja paberit 1 850 tuh. kr. väärtuses, kokku paberit ja poolvalmissaadusi 10 302 tuh. kr. väärtuses 9 076 tuh. kr. vastu eelmisel a. Tehtud töötundide arv oli paberitööstuse rühmas ca 4% võrra suurem eelmise a. omast.

Poligraafia-tööstuse rühma tegevuses tuleb ette kõikumisi mõõdukamas ulatuses. 1935. a. tehti kokku 2 294 tuh. töötundi, mis on ca 10% võrra suurem kriisiaegse 1933. a. arvust. Rühma koosseisu kuulus 16 trükikoda kokku 1 210 töötajaga, nende hulgas 5 suuremat ettevõtet töötajate arvuga 100—250-ni.

Toit- ja maitseainete töötlemise rühmas suurenes töötajate arv 2 052-ilt 1934. a. 2 252-le 1935. a., mis tõus oli tingitud suurenenud tegevusest šokolaadi- ja kompveki-vabrikuis. Maiustiste maksu kaotamine suurendas šokolaadi- ja kompvekitoodete tarvitust siseturul. Veidi tõusis ka šokolaadi- ja kompvekkide väljavedu; nii veeti välja 1935. a. 629 tn 477 tuh. kr. väärtuses ja 1934. a. 447 tn 406 tuh. kr. väärtuses šokolaaditööteldi ja kompvekke. Tehtud töötundide arv tõusis šokolaadi- ja kompvekitööstuses 1 464 tuh-ilt 1934. a. 1 884 tuh-ile 1935. a. Muis toit- ja maitseainete rühma kuuluvais ettevõtteis muudatusi oli väiksemal määral. Tubakatooteid valmistati kokku 579 tn 483 tn vastu eelmisel a.: paberosse 673 milj. tk. (1934. a. 620 milj. tk.) ja tubakat pakikes

¹⁾ Esialgsed andmed.

216 tuh. kg (1934. a. 144 tuh. kg). Likööre ja napse valmistati 2314 hl, 1835 vastu eelmisel a. ja pärmi 187 tuh. kg 175 tuh. kg vastu eelmisel a. Pisut vähenes õlletoodang: õllefabrikuis valmistati õllevirret 61,9 tuh. hl 63,3 tuh. hl vastu eelmisel a. Õlle väljatulek virdest on ca 80%.

„Merkur“, Tallinnas) ja paarikümne väiksema ettevõtte ümber jalanõude, riietus- ja moekaubade valmistamise alal. Ettevõtted enamikus on võrdlemisi uued. Muudatusi töötajate arvus 1935. a. võrreldes eelmise a. näeme ülaltoodud tabelist.

Elektrijaamade toodangu kohta näitavad suurt tõusu võrreldes eelmise a. Voolutoodang tõusis 28,6 milj. kwh-lt 1934. a. 32,0 milj. kwh-le 1935. a., mis annab juurdekasvuna 1935. a. kohta 3,4 milj. kw-tundi. Juurdekasv oli 1934. a. 2,4 milj. kwh, 1933. a. 2,1 milj. kwh, 1932. a. 0,6 milj. kwh. Üksikute jaamade toodangu liikumist näitab järgnev tabel.

	1935		1934	
	Ettevõtete arv No. of Enterprises	Töötajate arv No. of Persons Employed	Ettevõtete arv No. of Enterprises	Töötajate arv No. of Persons Employed
Jalanõudetööstus	8	434	7	393
Riietusesemete valmistus . .	6	182	5	125
Kammi- ja nõõbitööstus . . .	4	361	4	325
Pudu- ja moskaupade tööstus	6	206	5	163
Kokku	24	1 183	21	1 006

Kehakatte- ja pudukaupade rühma kuuluvad kolm suuremat ettevõtet 100—300 töötajaga (saapavabrik „Globus“, Tartu kammitööstus „Estico“ ja nõõbitööstus

Elektrijaamade toodang tuh. kwh.

Power Production of Electric Power Plants in kw. h.

	1935 ¹⁾	1934	1933	1932	1928
Tallinna linna elektrij.	17 447	15 797	14 420	13 016	11 165
Tartu " "	6 229	5 513	5 094	4 722	4 010
Pärnu " "	1 037	940	822	840	805
Ellamaa " "	7 300	6 332	5 861	5 480	4 262

Kokku 32 013 28 582 26 198 24 064 20 242

LÜHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

● Riigivanema otsusega 14. veebruarist k. a. nr. 63 pandi kehtima Tollipõhitariifide seaduse muutmise ja täiendamise seadus, mis sisaldab peamiselt sisseveotollimaksude alandusi. Neist tuleb märkida eesjoones mustriilise kohvripapi tolli vähendamist 12 sendile kg (senini 35 senti). See on põhjendatud sooviga võimaldada kodumaa kohvritööstusele vajalikku pappi ja vältida kohvritööstustoodete, nagu: reisu-kohvrite, õpilaste raamatu- ja õppeabinõudepaunade hindade tõusu. Sellele täienduseks võiks märkida, et valmisreisukohvriollt vähendati 27. IX 1. a. sisseveotollimaksu 5 kr.-lt 3 kr.-le kg.

Iseõitvate lokomobiilide sisseveotollimaksu on vähendatud 20 sendilt 1½ sendile kg, millega soodustatakse tähendatud jõumasinate levikut põllumajanduses, kus nad vajaliku viljapeksumasinate käivitamiseks ja veo hõlbustamiseks ning kiltteks saavad kasutada turvast ja puud.

Kookuspõrandavaipade ja -mat-

tide kudumistööstuse arendamise huvides antakse Majandusministeeriumile õigus lubada importida tollita kookuskiust nõõri (-lõnga), sest tähendatud vahad ja matid on kehtiva Tollipõhitariifide seaduse kohaselt sisseveoks tollivabad ja seetõttu on kodumaa tööstusel võimata võistelda impordiga.

Revideeritud on ka fosforhappesoola (Trinaatriumfosfaadi) ja kərbsepiitüüniste (Aeroxon) tollimakse alandamise suunas fosforhappesoolalt 10 s. 5 sendile, võimaldades tema tarvituselevõttu aurukatelde toitevee pehmemdamiseks, ja kərbsepiitüüniseilt 4 kr.-lt 3 kr.-le, mis on küllaldane kaitsse kodumaal valmistatavale.

Kehtivaid sisseveotollimaksu määri on kõrgendatud pergament- ehk tsellofaansooltelt ja ligniintootelt ning seda peamiselt tarbetu impordi pidurdamiseks ning karjamaajandusest saadavate soolte tarvitamise ergutuseks, samuti ka tollimäära ühtlustamiseks loomaosade jäämustest valmistatud kunstlikkude soolte alal. Mõneprot-

sendist tollimäärat kõrgeendust sisaldab ka Tollipõhitariifide seaduse § 185 märkuste uus sõnastus siid- ja kunstlõngade alal, mis lihtsustab tolliasutiste tööd, kuid see kõrgeendus kaotab tähtsuse, kui nimetatud lõnga veetakse sisse vihtides. See oli soovitatav töömahu suurendamise huvides.

Majandusminister lubas vedada sisse:

● A. Christiansen'it, Tallinnas, poolitööstuse sisseseade, koguväärtus ümmarguselt 50 000 kr., päritoluga Rootsist, Britist ja Soomest. Ettevõtja asutab uue poolitööstuse Tallinnasse puust poolide valmistamiseks ekspordi eesmärgil. Toormaterjalina võetakse kasutamisele kodumaist lehtpuud.

● Keila villaketramis- ja kudumistööstus u/ü. E. Deutsch, P. Sacharov ja F. Schönberg'i, Tallinnas, villakraasimis-ketramisseade 400 värtnaga ja apreteerimis-dekateerimisosakonna täiendava seade, koguväärtuses ümmarguselt 53 000 kr. Seaded on pärit Saksast. Villakraasimis-ketramisseade on määratud peamiselt peenemate kraasvilla- ja silmkoelõngade ketramiseks.

● A. Poleschuk'i, Tallinnas, ühe „Cotton“ süsteemilise sukkakudumismasina 45 000 kr. väärtuses Saksast.

● A/s. Ginovker & Co., Tallinnas, šokolaadi- ja biskviidimasinaid 6300 kr. väärtuses Saksast. Masinad on määratud A/s. ettevõtte täiendamiseks ja ajakohastamiseks.

● A/s. Rotermann'i tehaseid, Tallinnas, mitmesuguseid veskimasinaid a/s. veski uuendamiseks ja moderniseerimiseks Saksast, koguväärtuses umbes 17 000 kr.

● Triikpesutöökoda R. Lepikut, Tartus, ühe pitsimasina Saksast. Masin on määratud mitmesuguste pitside valmistami-

seks, mis vajalikud ihupesu kaunistamiseks. Masina väärtus umbes 4200 kr.

● Triikoo- ja paelatööstust A. Scheer'i, Tallinnas, ühe paelakudumismasina Saksast umbes 1700 kr. väärtuses. Masin on määratud mitmesuguste mustriiliste paelte ja lintide kudumiseks.

● 1. II 1936 seati üles Eesti sukkatööstuses 8 „Cotton“ süsteemilist sukkakudumismasinat ja tulemas on 7. Nende 15 masina toodanguvõime oleks 8 tunnise tööpäeva juures kokku 1020 paari sukki.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● H. Citron'ile, Tallinnas, Tulika tän. 11 nahaparkimistöökoda sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab teenistust 10 töölit. Jõuandjais elektrimootorid kogujõuga 36 h. j. Ettevõttes pargitakse mitmesugust nahka jalatsite pealseks ja tallaks.

● L. Kroon'ile, Tartus, Aleksandri tän. 6 silmkoekudumistöökoda sisseadmiseks ja seal töötamiseks. Töökodas leiab teenistust 5 töölit. Jõuandjais elektrimootorid kogujõuga 1½ h. j. Kootakse mitmesuguseid silmkoetooteid, nagu: sukki, sokke, kindaid, sallie jne.

● Villahinna kindlustamine Ungaris ei ole senini teostunud. Vaatamata põllumajandusministeeriumi vahetatilusele ei ole veel ikka jõutud kokkuleppele villahinna, mida villatöötleva tööstusel tuleks maksta lambakasvatajale läheneval villakokkuostu hooajal. Raskus seisab selles, et villa kogumispunktid nõuavad hinna kindlustamist 2 pengöle, kuna vabrikud on seevastu kogemuste põhjal, mis neil on olnud kodumaise villaga praegu lõppeval hooajal, nõus maksma ainult 1,8 pengüt, arvestades maailmaturuhindu.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Inglise turul tuli möödunud nädalal seisa võihindade tõusus ja mõnede sortide juures näitasid hinnad isegi väikest langust. Taani võihind jäi Londonis kui ka Manchesteris eelmise nädala tasemele. Lon-

donis noteeriti taani võihinnaks 128 š per cwt ja Manchesteris 130—133 š per cwt. Olenedes püsivast võihinna tendentsist Inglise, noteeriti ka Kopenhaagenis eelmise nädala hind s. o. 228 Tkr per 100 kg.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 3.	17/II	10/II	%	Jaanu		English Nomenclature see No. 3.	17/II	10/II	%	Jaanu	
	23/II	16/II		1936	1935		1936	1935			
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas (börsikom. noteerin-gute järgi (kr. kv)											
Teravill, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,00	12,50	-4,0	12,00	11,00	70. Searasv, sulatamata	75	75	0	77	75
2. Nisu	20,50	21,50	-4,7	20,00	18,67	71. " sulatatud	90	90	0	94	90
3. Oder, õlle	16,50	18,00	+26,9	12,75	—	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	57	50
4. " sõõda	13,50	18,00	+8,8	12,50	8,25	73. " sulatatud	65	65	0	65	60
5. Kaer	10,50	10,50	0	10,13	6,50	74. Heeringad	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,88	14,32	+0,4	14,18	12,84	75. Rõimed, värsked	30	35	-14,3	17	25
7. Rukkijahu	20,40	20,40	0	20,40	19,72	76. Kitud, värsked	35	35	0	30	26
8. Nisupüü (kõrgem sort)	43,50	40,50	+7,4	39,76	32,60	77. Ristikhein	7,9	7,3	+8,2	7,1	4,8
9. Karulid, ekspord	—	—	—	—	—	78. Aasahein	6,1	5,5	+10,9	5,5	3,8
10. " piirituse	2,20	2,05	+7,8	2,15	1,88	79. Põletispuud, kase (m ³)	775	775	0	775	563
11. " vabriku	1,95	1,95	0	1,94	1,90	80. " männi	493	493	0	493	352
Piimasaadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,30	1,30	0	1,23	1,20	81. Petrooleum (lt)	12	12	0	12	12
13. Margariin "	0,75	0,75	0	0,75	0,67	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,88	42,88	0	42,57	41,88	Rukis — (kr. kv.)					
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	2,33	82. Hamburg (La Plata)	7,87	7,95	-1,0	8,15	8,72
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	2,75	83. Chicago	8,19	8,27	-1,0	7,91	10,25
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	2,75	84. Winnipeg	6,42	6,45	-0,5	6,50	8,37
18. Riis, Burma II	45,50	45,50	0	45,50	44,69	Nisu — (kr. kv.)					
19. Teo, Or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	85. Hamburg (Manitoba I)	13,57	13,67	-0,7	14,27	13,18
20. Kohv, Rio, Santos jne. "	4,68	4,68	0	4,68	4,75	86. Liverpool	11,88	12,08	-1,7	13,12	9,35
21. Heering, S. Matties (tunn)	38,50	38,50	0	38,50	35,00	87. Chicago	13,06	13,00	+0,5	13,50	13,81
22. " Matfals "	42,50	42,50	0	42,50	—	88. Winnipeg	11,10	11,15	-0,4	11,78	11,26
Ehitusmaterjal											
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	Mais — (kr. kv.)					
24. Tsement (tunn)	6,45	6,45	0	6,45	6,38	89. Chicago	8,74	8,68	+0,7	8,65	12,67
25. Lubi	2,50	2,50	0	2,50	—	Piim lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,47	0,51	90. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	—
27. Ooker "	0,21	0,21	0	0,21	0,22	91. I v. piimatõstustele	10	10	0	10	—
28. Värnits	73,00	73,00	0	71,00	64,50	92. II v. piimakauplustele	10	10	0	10	—
Metallid											
29. Raud, sordi	14,00	14,50	-3,4	14,25	14,00	93. II v. piimatõstustele	8,5	8,5	0	8,5	—
30. Teras, vedru	24,00	24,00	0	24,00	25,00	Või. (snt. kg)					
31. Ingliseina	455,00	455,00	0	450,00	490,00	94. Tallinn	—	158	—	144	135
32. Seatina	41,00	41,00	0	46,25	29,00	95. Kindlustatud hind	160	160	0	160	145
33. Vaskplekk, punane	157,50	160,00	-1,6	125,00	165,00	<i>Londons.</i>					
34. " valge	140,00	160,00	-12,5	160,00	142,50	96. Taani	228	220	+0,9	213	210
35. Tsinkplekk	69,00	69,00	0	69,00	67,50	97. Eesti	—	—	—	—	—
Kiie ja nahk											
36. Pauvillaneriie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	98. Läti	—	—	—	—	—
37. " mitkäl	0,42	0,42	0	0,42	0,42	99. Leedu	—	—	—	—	—
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,15	100. U-Mersmaa	174	—	—	175	150
39. " Am. nah. I s.	2,50	2,50	0	2,65	2,43	<i>Manchesteris.</i>					
Kütteained, õlid jne.											
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,65	2,65	0	2,71	2,50	101. Taani	234	234	0	216	214
41. " sapa	—	—	—	2,83	2,75	102. Eesti	208	208	-2,4	191	175
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,85	103. Läti	208	208	-2,4	191	182
43. Turvas	0,83	0,83	0	0,83	0,83	104. Soome	215	215	0	207	198
44. Põlevkiviõli	4,60	4,60	0	4,60	5,25	105. Rootsi	211	218	-3,2	206	194
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	<i>Berliinis.</i>					
46. Petrooleum, Vene ja Am.	11,25	11,25	0	11,25	10,50	106. Saksa margivõi	356	356	0	356	376
47. Bens., Riigi Põlevkivi, (lt)	0,26	0,26	0	0,26	0,27	107. Peen meirivõi	348	348	0	348	367
48. " Kiviõli, Estoin ⁴⁾	0,26 ³⁾	0,26 ³⁾	0	0,35,50	34,75	108. Meleirivõi	337	337	0	337	356
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)											
49. Rukkijahu	14,3	14,3	0	14,2	12,9	109. Kopenhaagenis. — Taani	184	184	0	168	165
50. Sepikujahu	30,0	30,0	0	27,6	18,3	Peekon. (snt. kg)					
51. Manna	44	44	0	42	40	110. Tallinn 60 — 72 kg. I s.	63 ³⁾	63 ³⁾	0	66	58
52. Kartulijahu	28	28	0	28	25	111. " / 55,5—59,5 " "	58 ³⁾	58 ³⁾	0	61	53
53. Kartulid	4,8	4,2	+14,3	3,8	3,2	112. " / 72,5—75,0 " "	54 ³⁾	54 ³⁾	0	57	48
54. Suhkur	44	44	0	44	43	<i>Londons (kõrgem not.)</i>					
55. Sool	5	5	0	5	5	113. Taani	168	168	0	157	157
56. Piim, II valik	11	11	0	12	10	114. Eesti	157	157	0	144	148
57. Lauavõi	180	180	0	185	155	115. Läti	157	157	0	143	141
58. Kõõgivõi	160	160	0	163	140	116. Leedu	157	157	0	144	144
59. Koor, rõõsk (liiter)	108	108	0	111	100	117. Rootsi	162	162	0	151	152
60. " hapu	100	100	0	100	90	118. Iiri	173	173	0	161	166
61. Kanamunad (paar)	14	12	+16,7	14	12	119. Poola	157	157	0	143	140
62. Sealha, keedulha	60	60	0	58	50	Lina — Võru-Petseri.					
63. " praeliha	65	65	0	68	55	120. Ristna (R)	110	112	-1,8	119	132
64. Loomaliha, supiliha	40	40	0	35	35	121. Hoffsdreiband (HD)	101	103	-1,9	110	123
65. " praeliha	60	60	0	60	60	122. Dreiband (D)	92	94	-2,1	101	114
66. Vasikalha, esim. veer.	40	40	0	47	40	123. Ordin.-dreiband (OD)	81	83	-2,4	90	103
67. " tag.	55	55	0	61	52	124. L. ordin.-dreib. (LOD)	70	72	-2,8	79	92
68. Lambaliha, esim. veer.	57	57	0	57	50	125. Takuprakk (H)	58	60	-3,3	67	80
69. " tag.	60	60	0	65	55	Mujal Esatts.					
						126. Ristna (R)	109	111	-1,8	117	130
						127. Hoffsdreiband (HD)	100	102	-2,0	108	120
						128. Dreiband (D)	91	98	-2,2	99	112
						129. Ordin.-dreiband (OD)	80	82	-2,4	83	100
						130. L. ordin.-dreib. (LOD)	69	71	-2,2	77	90
						131. Takuprakk (H)	57	59	-3,4	65	78

1) fr. Rakvere; 2) 24./II — 1./III; 3) 17./II — 23./II. 4) ühes teedemaksuga; 5) liiter.

Meie võihind näitas Manchesteris langust langedes eelmise nädala 116—118 š-lt 113—115 š-le per cwt. Samuti langes ka Rootsi võinoteering Manchesteris eelmise nädala 121—124 š-lt 120—123 š-le cwt-lt. Soome või Manchesteris jäi eelmise nädala tasemele. Väike hindade langus, mis ilmes möödunud nädalal Põhja Inglises enam kui Londonis, ei oma kaugemaleulatavat tähtsust.

Et kindlustada meie võile paremat minekut, on meil võivalmistuse alal võetud ette suuremaulatustlikke ümberkorraldusi. Kõik piimatalitused on ositatud edaspidiseks võivalmistusrühmadesse. Võivalmistamise suhtes kavatakse valmistada võid kolmes rühmas, et rahuldada meie peamiste väljaveoturgude nõudeid. Tähtsamad või välisturud on olnud senini Saksa ja Põhja-Inglise, kuhu võid läks pea võrdseis koguseis. Et või suhtes on neil mõlemal turul omad erinõuded, siis olenedes sellest püütakse ka vastavalt sellele valmistada võid. Kolmas rühm piimatalitust jääks seega peale nimetatud kahe suurema turu kõrval muude turgude varustajaks.

I ja II rühma piimatalitused peavad valmistama soolatud võid, kuna III rühma kuuluvad piimatalitused peavad soolamata (mageda) või valmistamise võtma enda peale. Soolatud või valmistajad piimatalitused peavad valmistama võid, milles sulanud soola sisaldus oleks ligikaudu 1½%, s. o. milles soola maitse on parajasti tunda, kuid soola-

sisaldus ei tohi palju kõikuda ei üles ega alla. I ja II rühma vahel tehakse vahet ainult võivärvuse järgi. I rühma kuuluvad piimatalitused peavad valmistama soolatud ja värvimata võid, s. o. võid, mis oma värvitoonilt valge ja Hanseni värvitooni skaala järgi oleks valgem veel kui nr. 00. Väarvi on lubatud tarvitada ainult halli värvitooni muutmiseks. Piimasaaduste kontrolljaama korraldusel peavad sedaliiki võid valmistama 79 piimatalitust. II rühma või on sama soola sisaldusega, kuid värvusest rohuvõi värvitooniga ja Hanseni skaala järgi peab värvus vastama nr. 0—1.

III rühma kuuluvad 152 piimatalitust peavad valmistama magedat võid, kuid sellise värvitooniga, mis vastab rohuvõi värvitoonile ja Hanseni värviskaala järgi nr. 0—1.

Nimetatud korraldus annab võimaluse meie võitoodangu otstarbekohasemaks realiseerimiseks välisturgudel.

Siseturul näitasid võihinnad läinud nädalal üldiselt pisut kõvenemist, mis on tingitud peamiselt möödunud nädalal valitsenud külmadest ilmadest, mis takistasid või juurdevedu turgudele. Olenedes sellest näitas tõusu peamiselt kõõgivõi, kuna lauavõihind väiksemal määral tõusis.

Siseturul maksus või kg snt:

Talinnas	—	lauavõi 180—185 snt,	kõõgivõi 160—175 snt
Tartus	180—185 "	" 155—170 "
Viljandis	175 "	" 150—163 "
Valgas	180—185 "	" 163—175 "
Rakveres	185 "	" 165 "
Kuressaares	160 "	" 125—135 "

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekoniturul on tendents muutuseta. Eesti peekoni kõrgema sordi hinnaks noteeriti endiselt 88 š tsentner. Vastavalt sellele jäi muutuseta ka peekonsigade noteering.

Käesoleval nädalal maksavad eksportipamajad peekonsigadest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	68	58	52	Sise-
55,5—59 "	58	54	48	туру-
72,5—75 "	58	54	48	hinnad
75,5—80 "	54	50	47	

Möödunud nädalal langes tapetud sigade arv 1972 seale 2763 sea vastu eelmisel nädalal. Möödunud nädalal alustati elussigade väljavedu N.S.V.L'u. Kogusummas saadeti

302 siga. N.S.V.L'u saadetavate sigade keskmine kaal tõuseb ligi 250 kg-le. Saksa saadeti möödunud nädalal 1796 siga. Seega on kogusummas saadetud 13 400 siga. Viimane saadeti läheb Saksa 27. II, mil täitub leping 15 000 sea peale. Praegu peetakse Eesti ja Saksa valitsuse vahel läbirääkimisi lisalepingu sõlmimise asjus 5 000 sea peale. Kui see küsimuses lepatakse kiirelt kokku, ei teki saatmises vaheaega.

Möödunud nädalal määrati Eestile uus peekonikontingent Inglises 26. II — 30. IV 6 917 tsentneri peale.

Nädalakontingent jääb seega endiselt 768 tsentnerit nädalas.

Käesoleva aasta kohta sõlmiti lepinguid Inglises seakasvatajatega 2 052 247 sea peale 1 853 321 sea vastu eelmisel aastal.

Seega sõlmiti lepinguid 198 926 sea ehk 10% võrra rohkem. Vaatamata sellele ei suudeta rahuldada kõiki peekonitööstusi, kellede läbilaskevõime tõuseb 3,7 milj. sea peale.

Tuleval aastal loodavad inglise seakasvatajad saada lisamakse peekoni sisseveotollidest laekuvaist summadest. Vastavad läbirääkimised sisseveomaadega algavad kõige lähemal ajal. Taaniga algavad läbirääkimised

uue kaubanduslepingu asjus juba 2. märtsil, kuna Taani-Inglise kaubandusleping lõpeb 20. VI 1936.

Inglise peekonitööstuse toodangut tsentneis iseloomustab järgmine tabel:

	Tööstuste		Sisseveetud	Kokku
	arv	Kodumaa sigadest		
1934	616	1 485 701	250 551	1 736 252
1935	624	2 022 250	347 994	2 370 244
Suurenemine		36,1%	38,9%	36,5%

Seega suurenes Inglise peekonitoodang möödunud aastal 36,5% võrra.

TAPALOOMADE JA LIHATURG.

Veiste pakkumine rohke. Rohkesti turustatakse noori pulle, kelle liha peamiselt eksporditakse. Rummusate pullide liha maksus 30—34 snt, keskmistel 27—30 ja lahjadel 25—27 snt kg. Samas hinnas on ka mulikate liha. Nuumlehmade ja härgade liha maksus 34—45 snt, keskmistel 26—31 snt, lahjadel 20—23 snt ja praakidel 17—19 snt kg.

Eluskaalud nuumveistel 25—28 snt, keskmistel 21—25 snt ja lahjadel ning praakidel 16—20 snt kg. Hinnad püsivad.

Vasikalihahinnad on juba kuu aega seisnud samal tasemel. Nuumvasikad maksusid 50—65 snt, keskmised 42—50 snt ja lahjad 40—42 snt kg. Eluskaalu alusel turustades tuleks nuumvasikaist nõuda 40—45 snt, keskmistest 36—38 snt ja lahjadest 28—35 snt kg. Hinnad püsivad kindlasti. Lambalihahinnad nii sise- kui välisturul kõ-

— CATTLE AND MEAT MARKET.

venesid 2—5 sendi võrra kg-lt. Eksportlamaste hinnaks tapakaalu alusel noteeriti 95—100 snt kg ja eluskaaluhinnaks franko saatejaam 39—44 snt kg. Siseturul maksusid nuumlambad 52—60 snt, keskmised 46—52 snt ja praagid 44—48 snt kg. Eluskaalust tuleks nõuda 28—35 snt vastavalt sordile ja headusele.

Sigade pakkumine kaunis rohke. Viimastel päevadel hinnad vähe lõdvenesid. Kõikide sortide hinnad, peale pörsaste, olid 55—60 snt kg. Eluskaalust makstakse 40—47 snt kg. Hinnad selgusetu.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiseliha	Vasikaliha	Lambaliha
Tartu	47—51	18—30	28—35	40—48
Viljandi	48—53	25—35	35—45	—
Valga	45—54	28—33	25—30	30—35
Narva	58—60	35—45	38—40	45
Rakvere	44—51	25—33	30—45	38—46
Kuressaare	45	25	20	28

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Hiljuti avaldati Rahvusvahelise Põllumajandusliku komisjoni teadetes andmed piimahindade kohta kogu maailmas. Need andmed avaldatakse veerandaastate viisi. 1935. a. detsembri hindadest selgub, et piimahind Eestis on kõige odavam kogu maailmas. Nii maksus 1 kg piima väikemüügil detsembri kuus 1935. aastal ümberarvatult eesti rahasse: Eestis 11 snt, Lätis 13 snt, Soomes 14 snt, Rootsis 21 snt, Šveitsis 36 snt, Saksas 30 snt, Prantsuses 25 snt, Poolas 13,5 snt, Taanis 25 snt ja

Inglises 45 snt, Hollandis 22 senti. Üldiselt on müügiipiimahinnad kogu maailmas tõusnud võrreldes eelmise veerandaasta hindadega (sept. 1935. a.). Ka märgitakse, et hinnatõusu poie põhjustanud mitte hinnakindlustamine üksikutes maades, vaid hind on tõusnud soodsatest hinnaoludest.

Piima hind Tallinnas jäi käesoleval nädalal esmaspäevase piha tõttu noteerimata. Üldiselt aga püsib endine hind, sama kinnitavad ka Põlütöökotta tulnud hinnateated linnatümbruse kontrollühisustest.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Teraviljaturul nõrgenesid möödunud nädalal hinnad. Kui eelmistel nädalatel nisu-hinna nõrgeneses rukkiahinnad näitasid püsivat taset või isegi kõvenesid, kandus m. nädala üldine ja kauemat aega kestnud nisuhindade nõrgenemine üle ka rukkile. Mais on näidanud viimasel ajal pidevat tõusu, mis jätkus ka möödunud nädalal.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 8.19 (8.27), Winnipeg 6.42 (6.45), Hamburg (La Plata) 7.87 (7.95);

nisu: Chicago 13.06 (13.00), Winnipeg 11.10 (11.15), Hamburg (Manitoba I) 13.57 (13.67), Liverpool 11.83 (12.03);

mais: Chicago 8.74 (8.68).

Siseturul viimase börsinoteeringu järgi hinnad muutusid ja kalduvad tõusule nite-rade kui jahvatussaaduste juures. Suurema hinnakõvenemise on teinud läbi õlleodrad. millised tõusid eelmise nädala 13 kr-lt 16—17 kr-le, kuna söödaotrade tõus on vaid 50 senti kv-lt. Nisu juures püsib endiselt nõudmine kõrgemakvaliteedilise kauba järele, mistõttu kõvenesid ka viimaste hinnad ja moodustavad 23 kr. kv.

Väikemüügihinnad siseturul (kr. 10 kg):

	Narva ¹⁾	Rakvere	Tartu	Viljandi ¹⁾	Valga	Kuresaare
rukis	1.80	1.20	1.20	1.20	1.20	1.30
nisu	—	1.60	2.10	2.00	1.80	1.60
oder	1.40	1.15	1.20	1.40	1.25	1.00
kaer	1.00	0.90	1.00	1.00	0.90	—
rukkijahu	1.40	1.45	1.30	1.40	1.25	1.60
sepikejahu	—	2.60	2.50	2.60	2.80	2.20

¹⁾ hinnad kauplustes.

KALATURG. — FISH MARKET.

Möödunud nädalal saabus Tallinna värskekalasaadetisi pea samal kogusel nagu eelmisel nädalal. Saabunud kalasaadetisest oli enam Pärnu koha, kuna vähem ahvenaid ja latikaid. Suurem osa Tallinna saabunud värskekalast eksporditi Rootsi, Saksa ja Prantsusse. Väiksemad kogused Soome,

Šveitsi ja Tšehhoslovakkiasse. Ka möödunud nädalal ei suudetud täita kõiki välismaisi nõudmisi. Puudust oli tunda nii sisevete kui Pärnu lahe kohast. Et siseturule lasti müügil vähem kalakaupa, siis mõjus see mõne kalasordi hinnale tõusvalt. Kallinesid: koha, havi ja ahven.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

15. veebruaril 1936. a.

PASSIVA

1. Kattevara: — Reserve:	
kuld: rahas ja kangides	34 129 24,01
välisraha	996 699,02
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin.	3 488 518,08
3. Sisevekslid: — Home Bills:	
kaubavekslid	7 311 640,65
põllumajandusl.	1 260 204,23
metsatööstusl.	23 514,19
4. Laonud: — Loans and Advances:	8 601 368,07
valitsusela	—
teistele*)	11 078 032,05
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment	2 975 486,90
6. Muud aktivad — Other Assets	19 657 433,67
	<u>80 874 762,68</u>

1. Põhikapital — Capital	5 000 000,—
2. Tagavarakapital — Reserve Fund	526 252,43
3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities:	
a) pangatähed liikvel	38 066 008,—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	19 255 614,39
pankade	6 983 959,10
teised	2 486 743,36
4. Muud passivad — Other Liabilities	28 726 316,85
	<u>7 648 135,40</u>
	<u>80 876 762,68</u>

Kattevara vahetõrd jooksvate kohustustega: } 51,89%
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 2 433 429,19
Includes Ekr. 2 433 429,19 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SAKSA.

Tööturu seisund Saksas tööametite andmeil.

Labour Market Conditions in Germany.

1935. a. andis vaatamata raskusile võrdlemisi häid tulemusi võitluses tööpuuduse vastu. Jaanuaris 1935, 1934/35. a. talve tööpuuduse kõrguspunktil oli töötute arv 2,97 milj., seega umbes 800 000 (21,2%) väiksem kui möödunud aastal samal ajal ja umbes 3 milj. (50,6%) väiksem kui jaanuaris 1933. a. (6,01 milj.). Veebruaris algav töötute arvu vähenemine, mis kestis esimese veerandi lõpuni, tõi kaasa umbes 0,5 milj. töötü ärajäämise. Esimese poolaasta lõpuks oli esimest korda töötute arv alla 2 milj. See langus kestis augusti lõpuni, mil töötute arv oli 1 706 milj., seega 28,8% väiksem kui eelmisel aastal samal ajal ja 58,6% väiksem kui 1933. a. Septembri algul aga algas taas aastaajast tingitud tööpuuduse kasvamine.

Korduvate külmade tagajärjel ja detsembri teisel poolel asetleidnud vihma- ja lumesadade pärast tuli palju välistöid panna seisma — peamiselt ehitustööd, mis algasid taas alles jaanuaris.

Töövahetalitusbüroo ja Töötaoleku Vastu Kindlustamise Büroo andmeil tõusis detsembris töötute arv 522 354 võrra, seega oli töötuid detsembris 2 502 806, kuid siiski 100 000 vähem kui 1934.a. samal ajal.

Töötute arv tööametis. (1000-es).

Number of Unemployed Registered (in 1000).

	Vähennemine %/a-es 1935. a. vastu — Decline in %/o against 1935			
	1935	1934	1933	1934 1933
Jaanuar	2 974	2 778	6 014	21,2 50,6
Veebruar	2 764	3 373	6 001	18,0 53,9
Märts	2 402	2 798	5 599	14,2 57,1
Aprill	2 238	2 609	5 331	14,4 58,1
Mai	2 019	2 529	5 039	20,2 59,9
Juuni	1 877	2 481	4 857	24,4 61,4
Juuli	1 754	2 426	4 464	27,7 60,7
August	1 706	2 398	4 124	28,9 58,6
September	1 714	2 282	3 849	24,9 55,5
Oktoober	1 829	2 268	3 745	19,4 51,2
November	1 984	2 353	3 715	15,7 46,6
Detsember	2 507	2 605	4 059	3,8 58,2

Tähtsamais rühmades nähtus töötute vähenemist metallitööstuses 73 000 ehk 24,7%

võrra ja kantseleiametnikkude hulgas 45 000 ehk 16,0%. Töötute vähenemine neis rühmades, mis töötavad n.-ö. Saksa uuesti ülesehitamiseks, näitavad riikliku ülesehituse head konjunktuuri 1935. a. Samuti langes 1935. a. töötute arv mäetööstuses, keemiainetööstuses, mitmesuguseis nahatööstusettevõtteis, mõnes puutööstuses harus ja paberitööstuses. Tõusis aga töötute arv toorainete puudumise tõttu tekstiilitööstuses ja selle tagajärjel ka riietumis- ning maitseainete tööstuses.

Tähtsamate tööharude järgi oli töötute arv järgmine:

	Dets. lõpul 1935 End of Decemb. 1935	Muudatused võrreldes Compared with Changes as			
		Nov. lõpuga 1935	Nov. lõpuga 1934	Dets. lõpuga 1934	Dets. lõpuga 1934
		%			
Põllumajandus jne.	73 342	+24 967	+51,6	-6 599	-8,9
Kivi- ja mullatööst.	85 588	+33 131	+38,3	-3 570	-4,0
Raua- ja metallit.	222 282	+27 782	+12,3	-72 721	-24,7
Keemiainetööstus	8 797	+ 874	+11,0	-2 190	-19,9
Tekstiilitööstus	72 119	+ 7 908	+10,8	+7 899	+10,8
Paberitööstus	17 344	+ 2 723	+15,7	-3 234	-18,7
Nahatööstus	19 326	+ 3 274	+16,9	-3 202	-16,6
Puutööstus	104 812	+23 091	+22,0	-6 077	-5,8
Toit- ja maitseain. t.	78 132	+ 9 609	+12,3	+5 627	+7,2
Riielemistööstus	97 596	+11 068	+11,3	+2 690	+2,7
Ehitusettevõtteis	315 591	+162 388	+51,5	+34 198	+10,8
Liiklemise alal	157 641	+19 599	+12,4	-19 726	-12,5
Majateenijad	54 984	- 776	-1,4	-3 501	-6,4
Mitteõppinud tüli.	739 909	+169 326	+22,9	+48 589	+6,6
Ärj- ja bürooam.	169 636	+ 5 723	+3,4	-29 894	-17,6

Välistööstustest oli 1935. a. jooksul töötuid siiski vähem põllumajanduses ning kivi- ja mullatööstuses kui möödunud aastal samal ajal. Sellest võib järeldada, et vaatamata ilmastikuoludele oli 1935. a. ehituse alal konjunktuur hea.

1935. a. detsembris suurenenud töötute arvust on 331 236 (63,4%) välistööstused ja neist 234 714 ehitustööstused, teistel aladel tõusis töötute arv ainult 191 068 (36,6%) võrra. Osalt on ka see erakorraline töötute arvu tõus tingitud sesoonitööde lõppemisest ning ühtlasi ka töö vähenemisest tööstuses, mis sõltuvad ehitustööst.

Samuti näitab mees- ja naistöötute suurenemise vahekord 1935. a. detsembris aasta-aja mõju tööturul. Meestöötute, kes suuremalt osalt olid välistööl, arv tõusis 506 434 võrra, kuna naistöötuid tuli juurde ainult 15 920.

Suurem osa töötuid langes töötutekindlustusameti toetusele. Töötutekindlustusameti

toetust saavate arv tõusis 273 000 võrra 660 tuhandele, kriisitoetust saajate hulk tõusis 82 000 võrra 749 tuhandele. Väike oli toetustsaajate juurdekasv hoolekandeesutis (Wohlfahrtsamt) tõusis ainult 36 000 võrra 376 tuhandele. Hädaabitooliste arv langes detsembris endiselt. Detsembri lõpul oli hädaabitooliste arv 119 205.

SOOME. Soome metsaväljavedu 1936.

Käesoleva aasta metsamiugid tõusevad juba 400 000 std-le ja arenevad märksa soodsamate hindade juures kui läinud aastal. Std-lt saadi Inglises 5—10 š enam ja mujal veegi enam, mis tagajärge peetakse suuremalt osalt Kopenhaageni otsuste tulemuseks. Läinud aastal müüdi samal ajajärgul pisut üle 100 000 std, nii et käesoleva esimese kuu müügid on harukordselt suured. Väljavaateid müügiks ja hindadele peetakse soodsaiks ka edaspidi. Metsamaterjalile on praegu hea nõudmine ka neis riikides, kus läinud aastal oldi tagasihoidlikud. Metsamaterjalile on parem minek Šotis, Iiris ja Hollandis. Umbes pool senisest müükidest

a. — Finnish Timber Export in 1936.

on mahutatud Inglisse, teine osa peamiselt Belgiasse, Saksa ja Taani.

Lähema aja metsamaterjalide müügid ja hinnad sõltuvad N.S.V.L'u müükidest Inglisse. Kuna venelasil ei läinud korda saavutada kokkulepet inglasega lahkuminekute tõttu hinnaküsimuses, siis on praegune olukord nende müükide suhtes ebaseilge ja peetakse tarvilikuks oodata müükidega teiste poolt. Et Soome müüs juba ligemale poole oma kogusest, siis peetakse siin otsetarbeks olla praegu müükidega tagasihoidlik ja oodata N.S.V.L'u materjali müükide arengut Inglises.

Sulfiittselluloosi kontingent Soomele. — Chemical Pulp Quota to Finland.

Sulphite Pulp Suppliersin nõupidamisel Stokholmis, millest võttis osa ka Soome, kes on liitunud selle müügikartelliga — oli jaanuari keskel päevakorras kontingentide määramine sulfiittselluloosi väljaveoks kartelli liikmeile aastail 1936, 1937 ja 1938. Nõupidamisel tehtud otsused pidid tulema kinnitusele veel asjaomaste organisatsioonide poolt.

Soomele oli ettepanud kontingent esialgselt väga ebasoodus, sest seejuures ei ole

arvestatud Soome vastava tööstuse arenemist, ja selle kehtimahakkamine oleks tähendanud toodangu kokkutõmbamist umbes 30%. Hilisemal läbirääkimisel saadi aga teha esialgsesse kavasse parandusi, mis arvestavad Soome sulfiittselluloosi tööstuse kestvat arenemist ja leiavad arvatavasti kinnitust. 1936. a. sulfiittselluloosi tarvitus arvestati neil nõupidamisel 2 350 000 tn-ni ja see võeti aluseks ka kontingentide arvestamisel.

Olukord viljaturul. — Grain Market Conditions.

Kodumaise vilja müügiletulek, eriti rukkil, on viimasel ajal peagu täiesti soigus. Rukki ostuhind on praegu Smk. 2 kg. Rukki kadumiseks turult on mitmesuguseid põhjusi. Ühelt poolt toodi teda sügisel müügile umbes 15 000 tn ja peamiselt nende poolt, kes vajasid raha, teisalt sunnib viimase aja hinnalangus müüjaid tagasihoidlikkusele ja osalt ei ole viimase aasta saak veel korral-

datud müügiks. Esialgu ei ole turul oma rukki puudumise tõttu raskusi, kuid sellise olukorra kestes võib arvata, et põllutöministeerium asub turuolukorra lahendamisele.

Ka nisu ei ole viimasel ajal saadetud turule, kuid et veskitel on veel tagavaru, siis ei ole sellega raskusi. Välismaisele nisu antav tollisoodustus on niivõrd, kui veskid

tarvitavad kodumaist nisu, osutunud asjaomaste seletuste järgi väga tõhusaks abinõuks oma nisu müükide hõlbustamiseks. Soodustuste saamiseks ei ole teatavasti oluline nisu sort, vaid kogus. Müüjad saavad seega lahti ka halvema väärtusega nisust, mis muudu oleks ehk jäänud ostmata ja seda tuleb eriti hinnata läinud aasta viljasaagi

Soome klaasitööstuse korraldamine.

Läinud aasta lõpuni oli Soome klaasivabrikul ühine müügikontor, mis oli mõeldud sellekohase lepingu alusel müükide reguleerimiseks. Et üksikud asjaosalised vabrikud ei olnud rahul müügikontori tegevuse tulemusega, lõpetati käesoleva aasta alguses ühise keskkoha tegevus ja organiseeriti müügikontorid eraldi. Reguleeriva keskkoha puudumine on andnud end juba tunda müügitehingute sõlmimisel, sest omavahelises võistluses on tulnud alandada hindu ja peale selle on edasimüüjad muutunud ostudega ettevaatlikuks. Senini ei ole veel kuulda, et klaasivabrikud oleksid võtnud omavahelise võistluse korraldamiseks midagi ette, kuid arvatakse, et teatud ühistöö on möödapääsmatu ka edaspidi. Soome klaasitoodete väljavedu on edenenud võrdlemisi soodsalt, kuid selle edaspidist suurt kasvu ei peeta praegu

Kava Soome tollitariifi uuendamiseks.

1919. a. väljatöötatud ja korduvalt täiendatud tollitariifi käsitlemisel ilmsikstulnud puuduste kõrvaldamiseks moodustatud erikomitee lõpetas hiljuti 1½ aastat kestnud töö ja esitas Vallitsusele kava praeguse soome tollitariifi muutmiseks. Komitee kava järgi jaguneb uus tollitariif 21 ossa, mis jagunevad omakorda 86 alaossa, sisaldades kokku 2049 positsiooni senise 961 asemel (tegelikult koos hilisemate lisandustega primide jne. all umbes 1500). Komitee on oma

Nisu sisseveo eeskirjade muutmine. — Changes in Wheat Import Prescriptions.

Lähemal ajal on oodata uue määruse kehtimapanemist, mis reguleeriks välismaise nisu sissevedu täies ulatuses, pannes selle suurema kontrolli alla. Senini oli kindel järelevalve ainult sellele välismaisele nisule, mis toodi suurveskitel. Kuna välismaise nisu praegune hind on selline, et see meeli-

turustamisel, sest selle väärtus osutus harilikust palju nõrgemaks.

Kaera tuleb müügile vähe, sest hinnad on madalad. Paremalt hinda saab seemnekaerast, Smk. 2 kg.

Kartulite sisseostuhind on praegu 60 senti kg. Selle hinnaga ostab Riigi Viljakontor ja see on ka praeguseks turuhinnaks.

— Organising Finnish Glass Industry.

võimalikuks. Välisturgudel on tegemist teiste võistlusega ja kuna Soome klaasitööstus sõltub tooraine suhtes sisseveost, siis nõrgendab see võistlusvõimet just välismaal.

Soomes valmistavad klaasi ja kristallkaupa Riihimäki ja sellele kuuluv Kaukalahde vabrik, Karhula ja sellele kuuluv Iittala vabrik, Viiala, Nuutajärvi ja Ryttylä vabrikud. Aknaklaasi valmistavad Hangö ja Lahde vabrikud.

Aknaklaasi alal kardetakse Soome turul Eesti võistlust, sest olevat andmeid, et Eesti püüab tõsta oma aknaklaasi sissevedu, mis on viimasel ajal tagasihoidlik, õige tunduvalt. Tegelikult suutvat Soome oma vabrikud rahuldada turunõudmist täielikult, arvatud välja aknaklaas suurtes mõõtudes ja erisortides, mis senini toodud peale Eesti veel Belgiast ja Tšehhoslovakkias.

— Plans for New Tariffs in Finland.

töös püüdnud võimalust mööda pidada kinni Rahvaste Liidu kavast, kuid tegeliku elu nõuete pärast on sellest siiski tulnud minna lahku, eriti aga tekstiil ja keemikaalide osas. Üldiselt on püütud pidada kinni põhimõttest, et sama iseloomuga kaubad paigutataks ühte ja samasse ossa, võimalust mööda isegi samasse rühma. Samuti on väga täpsalt püütud kaupu liigitada seejärgi, kas need on toor-, poolvalmis või valmiskaubad.

tab ülesostjaid kasude saamiseks seda mitima edasi siseturul kas kodumaise nisuna või kodumaise nisuga segatuna, milliseid juhte on tehtud kindlaks korduvalt, tahetakse korraldada nii, et välismaist nisu võiks olla müügil ainult selliseis pakendeis, mis kõrvaldaksid kahtluse nisu päritolu kohta.

Sipelgamunade väljavedu 1935. a. — *Export of Ant Eggs in 1935.*

1935. a. müüdi Soomest välismaale sipelgamunne 51 174 kg ja saadi selle eest Smk. 1 175 679, kuna eelmisel 1934. a. olid need arvud 40 000 kg ja Smk. 1 021 590. Välja-

vedu tõusis seega koguseit ja väärtuseit. Väljaveost läks Saksa 28 930 kg, Hollandisse 9 700 kg, Inglisse 8 500 kg, Prantsusse 2 760 kg, Taani 1 275 kg ja Rootsi 60 kg.

SVEITS.

Eritempelmaks tollikviitungeilt.

Special Stamp Duty from Custom Receipts.

Sveitsi liiduparlamendi poolt nel päevil vastuvõetud uus finantsprogramm sisaldab eritempelmaksu tollikviitungeilt 4% suuruses kviitungi summast, kuid mitte alla 0,10 fr. kviitungilt. Uus maks tähendab tegelikult tollimaksude kõrgendust sama % võrra ja

tuleb kohaldamisele alates 4. II s. a. Maksust on vabastatud ainult mõned toortubakasordid, bensiin ja bensool. Maksu võetakse 2% (4% asemel) kaubasaadetiisilt üle 2000 kg bruto, kui toll antud kaubalt 100 kg br. kohta on 1 frank või vähem.

LEEDU.

Leedu panga tegevus. — *Activity of the Bank of Lithuania.*

Lietuvos Bankas'e kullafond suurenes 1935. a. viimasel veerandil peale valuutakitsenduste kehtimapanemist 2 milj. liti võrra ning ulatus 1. I 1936 36,2 milj. litini, mis tasele püsis kogu jaanuari. Välisvaluutafond tõusis oktoobrist 1. a. 6 milj. litilt 9,9 milj. litini 1. I 1936. Paberrahakate kullas oli 1936. a. algul 35%, kullas ja välisvaluutas kokku 45%. Paberraha oli ringvoolus 1935. a. lõpul 103,5 milj. litti 88 milj. liti vastu 1934. a. lõpul.

Diskonto oli 1935. a. lõpul 91 milj. litti 90 milj. liti vastu 1934. a. lõpul. Laenude summa oli kogu aasta õige püsiv ja moodustas 11 milj. litti.

Leedu Panga krediitid üksikuile majanduslikele aladele suurenesid 1935. a. lõpul tunduvalt põllumajandusele (eriti põllumajandussaaduste väljaveoks) ning vähenesid krediitasutisile (krediitid põllumajandusele moodustasid 43,4% kogu Leedu Panga krediitidest ning on seega lähenenud 1930. a. normidele).

UNGARI.

Ungari-Inglise kokkuleppe maksetingimused.

Exchange Stipulations According to Hungarian-English Agreement.

Inglise ja Ungari vahel sõlmitud kokkuleppe kohaselt antakse Ungaris valuutat Inglisest pärast 1. III s. a. sissetoodud kau-

pade eest vaid siis, kui nende kaupade kohta esitatakse Inglisest väljaantud päritolutunnistus.

POOLA.

Poola-Belgia kaubanduskokkulepe. — *Belgian-Polish Trade Agreement.*

Varssavis kinnitati Poola-Belgia kaubanduskokkulepe, milles nähti ette tollisoodustused ja kontingendid mitmesuguseile kau-

padele; muuseas olevat Poola andnud tollisoodustusi teatud sigurite sisseveoks Belgiast.

ROOTSI.

Kalahinnad Stokholmis. — *Fish Prices in Stockholm.*

Hinnad rootsi kr. per. kg:		22. I	29. I	5. II	12. II	22. I	29. I	5. II	12. II
Alvenad	0.75	0.70—0.80	1.—	1.—	Kohad	1.70	1.85—1.05	1.10—1.90	1.—1.90
Angarjad	2.75	2.75—2.25	2.50	2.50	Lõhed	2.50	—	—	—
Haugid	1.50	1.40	1.40	1.80	" rootsi	4.—	6.—	—	—
Forellid	2.—	1.75—2.—	2.—	2.—	" Laadoga	2.—	—	—	—
					Latikad	0.70	0.60—0.80	0.70	0.70